ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ
імені Блаженнішого Володимира,
Митрополита Київського і всієї України
Приватного акціонерного товариства "Вищий навчальний заклад
"Міжрегіональна Академія управління персоналом"

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

УКРАЇНСЬКА МОВА І НАЦІЯ

Випуск 9

Хмельницький - 2017

УДК 811
ББК 81.2Укр
З 41

З 41 Українська мова і нація : зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. – Хмельницький : Вид-во Хмельниц. ін-ту МАУП, 2017. – Вип. 9. – 106 с.

У збірнику наукових праць «Українська мова і нація» вміщено тези, статті науковців, в яких розкрито широке коло мовних проблем: цивілізаційно-культурний розвиток України в контексті сучасних глобалізаційних процесів; українська мова в сучасному інформаційному просторі; нормативно-правові документи щодо мовної політики в Україні на сучасному етапі; державна мовна політика в галузі освіти України; мовне середовище учнівської та студентської молоді: виклики сучасності та ін.

Адресовано широкому колу читачів, причетних до вивчення сучасної мовної ситуації в Україні: учням, студентам, аспірантам, викладачам, науковцям.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Білий Л. Г., кандидат педагогічних наук, доцент, директор Хмельницького інституту МАУП (головний редактор); **Парандій В. О.**, кандидат історичних наук, доцент, директор Хмельницького економіко-правового коледжу МАУП; **Діденко З.О.,** голова Хмельницького міського Товариства української мови імені Тараса Шевченка «Просвіта»; **Дубініна К.А.,** кандидат філологічних наук; **Кабачинська С.І.,** заслужений журналіст України; **Костенко Д.В.,** вчитель іноземної мови, доктор філософії в галузі державного управління; **Кульбовський М.М.,** письменник, журналіст, член НСЖУ, МСПУ, міської спілки «Поділля», лауреат премії ім. Т. Шевченка; **Матвіюк К.І.,** голова Ради козацьких старійшин Хмельниччини, дисидент; **Мельник Р.М.**, кандидат філологічних наук, доцент; **Микитишин В.О.** – кандидат історичних наук; **Никитюк С.І.,** філолог; **Савчук Л.О.,** кандидат педагогічних наук, доцент; **Трембіцький А.М.,** кандидат історичних наук, старший науковий співробітник; **Олійник В. В.,** кандидат педагогічних наук, доцент (відповідальна за випуск).

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Рева Л. Г., кандидат філологічних наук, член-кореспондент Академії наук вищої освіти України, член Національної Спілки краєзнавців України.

Петрушенко О. О., кандидат філологічних наук, доцент.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Хмельницького інституту Міжрегіональної академії управління персоналом
(протокол № 9 від 30 жовтня 2017 р.)

© Хмельницький інститут Міжрегіональної Академії управління персоналом, 2017

ЗМІСТ

Білий Л. Г.
ВСТУПНЕ СЛОВО…….. 6

Авсієвич А. В.
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ КОНТРАКТАХ…….. 8

Дацюк О. А.
УКРАЇНСЬКИЙ МОЛИТОВНИК: ОДВІЧНІ СЕНСИ І СУЧАСНІ
ФОРМИ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ УПОРЯДНИКА –
ПРОТ. АНДРІЯ ДУДЧЕНКА)…… 13

Бобрівник Т. А., Королевська О. Д.
БАГАТСТВО ТА КРАСА РІДНОЇ МОВИ…… 18

Григоренко О. П.
МОВНЕ ПИТАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ В УМОВАХ
РАДЯНСЬКОЇ ТОТАЛІТАРНОЇ ДЕРЖАВИ
(1950–1980-ТІ РОКИ)…….. 21

Дияк Л. А., Олійник В. В.
МОВА ЯК ЗАСІБ СПІЛКУВАННЯ……... 38

Калинюк Н. В.
ЛІНГВОЕСТЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ПОНЯТТЯ ПОЕТИЧНА МОВА:
ЕТАПИ ТА ПАРАМЕТРИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ…….. 41

Костенко Д. В., Дяченко І. О.
УКРАЇНСЬКА МОВА – НАЦІОНАЛЬНА МОВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ…… 49

Матвіюк К. І.
МОВА ЯК ЗНАРЯДДЯ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ…….. 53

Л. А. Дияк,
студентка
Науковий керівник: В. В. Олійник,
кандидат педагогічних наук, доцент
(м. Хмельницький)

МОВА ЯК ЗАСІБ СПІЛКУВАННЯ

«Вивчайте мову українську –
дзвінкоголосу, ніжну, чарівну,
прекрасну, милу і чудову,
як материнську пісню колискову».
А. Каніщенко

З раннього дитинства і до глибокої старості людина невіддільно пов'язана з мовою. Це єдине знаряддя, що робить людину нездоланною в пошуках істини. Розпочинається прилучення дитини до краси рідної мови з милих бабусиних казок і материнської колискової пісні. Кожен день дає нам урок пізнання. І завжди, і скрізь наш учитель – мова.

Людина, що вміє правильно і гарно говорити, легко встановлює стосунки зі своїми близькими, з іншими людьми, що її оточують, знаходить справжніх друзів, супутника в житті… Завдяки цьому вона отримує задоволення від життя. Адже самотні люди щасливими не бувають.

Здається, ми знаємо якесь слово, немовби розуміємо його, проте все, що закладено в ньому впродовж віків, нерідко не можемо повному мірою видобути. Потрібно докласти немало зусиль, щоб покладене у слові постало перед вами у своїй повній красі, глибині, неповторності [1].

Слово надто багато важить у людському житті. Воно може ранити, збадьорити, змінити настрій, зробити щасливим або нещасним, радісним або пригніченим.

Мова – найважливіший засіб спілкування між людьми. За її допомогою ми обмінюємся інформацією, найскладнішими думками і найтоншими почуттями, розвиваємось, створюємо матеріальні і духовні цінності.

Мова – це ще й засіб пізнання. Через мову та за її допомогою людина пізнає дійсність, ознайомлюється з досягненнями науки, надбаннями культури. Саме в мові нагромаджено досвід попередніх

поколінь, суму знань про світ. Мова постійно дає нам матеріал для мислення .

Мова впливає на людей. Словом можна поранити, вилікувати, розвіяти сумнів і засмутити, викликати усмішку і сльози…Тому треба прагнути, щоб з наших вуст лунали тільки добрі слова, сповнені тепла серця і щирості душі [1; 3].

Джерелом сили, краси й мудрості є українська мова. Вона спроможна зробити нас як сильними й успішними, тому треба використовувати цей могутній ресурс і чудесний дар.

Існує така легенда:

«Якось один вельможа, зізвавши до себе гостей, поцікавився у старого мудреця, що на світі найкраще. Мудрець відповів:

– Найкраще у світі – це мова. За допомогою мови будуються міста, розвивається культура народів. За допомогою мови ми вивчаємо науку й одержуємо знання. За допомогою мови люди можуть зрозуміти одне одного, вирішувати різні питання ,простити, вітати, миритися, виконувати прохання, надихати на подвиги, висловлювати радість, освідчуватися в коханні. Тому немає нічого кращого за мову.

Таке міркування сподобалося присутнім. Тоді вельможа поцікавився в мудреця, що на світі найгірше. Мудрець відповів:

– Найгірше у світі – це мова.

Усі здивувалися такій відповіді, а мудрець пояснив:

– За допомогою мови люди засмучують і розчаровують одне одного. За допомогою мови можна обманювати, хитрувати, сваритися. Мова може зробити людей ворогами, призвести до війни, нею наказують руйнувати міста і навіть цілі держави, вона може приносити в наше життя горе і зло, зраджувати,ображати» [2].

Мова – втілення думки. Що багатша думка, то багатша мова. Любімо її, вивчаймо її! Борімося за красу мови, за правильність мови, за присутність мови, за багатство мови…

Мова – джерело духовного розвитку народу, духовна цінність, його суть, найдорожчий скарб, переданий українцям сотнями попередніх поколінь, виплеканий у давньому переказі, у народній пісні, у влучній приказці.

Українська мова – це скарбниця духовної і культурної спадщини українського народу. У різноманітних формах існування української мови зберігається історична пам’ять та досвід нації, її світоглядні і моральні цінності, віддзеркалюються національні

традиції і звичаї, тобто ознаки, що притаманні саме цій спільноті і тому є унікальними складовими національної ідентичності.

Упродовж віків народ творив і шліфував свою мову, заносячи в мовну скарбницю переплавлені в ніжній душі добірні перлини пізнання, почуття, мрії… Той витворений народом світ оточує нас від народження [3].

Ми не є і не повинні стати народом суржикової мови чи мови мертводекоративної. Маємо витворену протягом віків мову дивовижно багату, одну з найбагатших у світі. Барвисту, запашну, розмаїту, здатну активно жити і розвиватись, придатну для найскладнішої художньої та наукової творчості. Злочином було б занедбати таке неоціненне духовне добро.

Правильно й чисто говорити своєю мовою може кожен, аби тільки було бажання. Це – не тільки ознака, а й обов'язок кожної культурної людини. Культурними в нас мусять бути всі, незалежно від того, працює людина розумово чи фізично. Коли мова неправильна, то вона вже не несе того змісту, що потрібен. Грамотна, багата мова – не тільки засіб передачі й сприйняття думок, а й вияв поваги до людей, з якими спілкуєшся, до народу, який створив цю мову [1].

Отже, мова – це наше все. Вічний супутник життя без якого немає нормального розвитку особистості і щастя. Звичайним словом можна творити чудеса: підняти настрій, підтримати людину у важкий момент її життя та багато іншого. Нічого не порівняється з нашої барвистою і дзвінкоголосою українською мовою. Мовою наших предків і сучасників.

Список використаних джерел та літератури:

1. Вихованець І. Рідна мова [Електронний ресурс] / І. Вихованець. – Режим доступу: http://za-mir.in.ua/mova/27-ridna-mova. – Назва з титул. екрану.

2. Мова – найважливіший засіб спілкування, пізнання і впливу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://edufuture.biz/index.php?title=Вступ._Мова_–_найважливіший_засіб_спілкування,_пізнання_і впливу. – Назва з титул. екрану.

3. Українська мова як атрибут української держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://derzhavnist.blogspot.com/2011/06/blog-post.html. – Назва з титул. екрану.